

**പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ
പതിനെട്ടാം സമ്മേളനം**

നക്ഷത്രചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം. 46

04-02-2020-ൽ മറുപടിക്ക്

ഉത്തരവാദിത്ത വിനോദസഞ്ചാരം

ചോദ്യം		മറുപടി
<p>ശ്രീ. ആർ. രാമചന്ദ്രൻ ,, സി. ദിവാകരൻ ,, ഇ.കെ.വിജയൻ ,, വി.ആർ. സുനിൽ കുമാർ</p>		<p>ശ്രീ. കടകംപള്ളി സുരേന്ദ്രൻ (സഹകരണവും വിനോദസഞ്ചാരവും ദേവസ്വവും വകുപ്പു മന്ത്രി)</p>
(എ)	<p>പരിസ്ഥിതി പൂർണ്ണമായും സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് നാട്ടുകാരുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെയുള്ള ഉത്തരവാദിത്ത വിനോദസഞ്ചാരം ഏതൊക്കെ തരത്തിലാണ് കേരളത്തിൽ നടപ്പിലാക്കുന്നത് എന്നറിയിക്കുമോ;</p>	(എ) <p>ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷന്റെ (ആർ.ടി. മിഷൻ) എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും തദ്ദേശവാസികളുടെ സഹകരണത്തോടെയാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്. സാമ്പത്തികവും, സാമൂഹികവും, പരിസ്ഥിതി കവുമായ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളാണ് ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനം. അതുകൊണ്ട് തന്നെ പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന് ആവശ്യമായ അവബോധവും, പരിശീലനങ്ങളും നൽകുന്നതിനായി 17,000 ആർ.ടി. യൂണിറ്റുകൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത് ടൂറിസം രംഗത്ത് ഇടപെട്ടു പ്രവർത്തിക്കുന്നതിനുള്ള അവസരം ഒരുക്കി നൽകുന്നു. ഇതിലൂടെ ഒരു ലക്ഷം പേർക്ക് പ്രത്യക്ഷമായും പരോക്ഷമായും തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. നിലവിലുള്ള സൗകര്യങ്ങളെ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് പരിസ്ഥിതി സൗഹാർദ്ദപരമായ ടൂറിസം പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കാണ് മിഷൻ ഊന്നൽ നൽകുന്നത്. പ്രാദേശികമായ കലാരൂപങ്ങൾ,</p>

		<p>കരകൗശല വസ്തുക്കൾ, പരമ്പരാഗത കൈത്തൊഴിലുകൾ, എത്തിക്/ ലോക്കൽ ഫുഡ്, ഉത്സവങ്ങളും പെരുന്നാളുകളും പോലുള്ള ആഘോഷങ്ങൾ എന്നിങ്ങനെ പ്രാദേശിക സമൂഹവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതും ടൂറിസവുമായി പ്രത്യക്ഷമായോ പരോക്ഷമായോ ബന്ധപ്പെടുത്താവുന്നതുമായ എല്ലാ സാധ്യതകളെയും പ്രയോജനപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടാണ് ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിനു ടൂറിസം മേഖലയിൽ നിന്നും നിയമ വിധേയമായ മാർഗങ്ങളിലൂടെ വരുമാനം ലഭ്യമാക്കുക എന്നത് മിഷന്റെ സാമ്പത്തിക ഉത്തരവാദിത്തത്തിന്റെ പ്രാഥമിക ലക്ഷ്യമാണ്. ഒരുകാലത്ത് തദ്ദേശീയരായ ജനങ്ങൾക്ക് എടുത്തുപറയത്തക്ക യാതൊരു പങ്കും ഇല്ലാതിരുന്ന ടൂറിസം വികസന പ്രക്രിയയിൽ പ്രാദേശിക പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ ആരംഭിച്ച പദ്ധതിയാണ് 'പെപ്പർ' എന്ന ചുരുക്കെഴുത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്ന 'പീപ്പിൾസ് പാർട്ടിസിപ്പേഷൻ ഫോർ പാർട്ടിസിപ്പേറ്ററി പ്ലാനിംഗ് ആൻഡ് എംപവർമെന്റ് ത്രൂ റെസ്റ്റോൺസിബിൾ ടൂറിസം'. ടി പദ്ധതിയിലൂടെ ഒരു പ്രദേശത്തിന്റെ/ തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ സമഗ്ര ടൂറിസം വികസനത്തിന് വേണ്ട പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടന്നുവരുന്നു. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ആ പ്രദേശത്തു 'വിശേഷാൽ ഗ്രാമസഭ' സംഘടിപ്പിക്കുന്നു. ഒരു പക്ഷെ ലോകചരിത്രത്തിൽ തന്നെ ആദ്യമായിട്ടായിരിക്കും ഒരു പ്രദേശത്തിന്റെ ടൂറിസം</p>
--	--	---

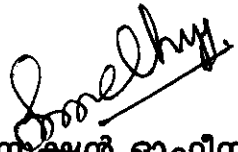
സാധ്യതകൾ ചർച്ചചെയ്യാനായി ഗ്രാമസഭ സംഘടിപ്പിക്കുന്നത്. ഗ്രാമസഭയെത്തുടർന്ന് പ്രദേശത്തെ ടൂറിസം സാധ്യതകൾ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ടൂറിസം റിസോഴ്സ് മാപ്പിംഗ് നടത്തുന്നു, ടൂറിസം റിസോഴ്സ് ഡയറക്ടറി തയ്യാറാക്കുന്നു, ടൂർപാക്കേജുകൾ തയ്യാറാക്കുന്നു, പ്രദേശവാസികൾക്കായി വിവിധ പരിശീലന പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കുന്നു, ആ പ്രദേശത്തു ടൂറിസം വികസനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു ചെയ്യാവുന്ന വിവിധ പദ്ധതികൾ തയ്യാറാക്കുന്നു, അവ നടപ്പാക്കുന്നു എന്നിങ്ങനെ വിവിധ തലങ്ങളിലൂടെ ടൂറിസം ആസൂത്രണം മുതൽ നിർവഹണം വരെ പ്രാദേശിക പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന പദ്ധതിയാണ് 'പെപ്പർ'. ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ പാരിസ്ഥിതിക ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് വലിയ പ്രാധാന്യമാണ് നൽകുന്നത്. ആർ.ടി. മിഷന്റെ പാരിസ്ഥിതിക ഉത്തരവാദിത്തത്തിന്റെ ഭാഗമായി കേരള ട്രാവർ മാർട്ടുമായി ചേർന്ന് ക്ലീൻ കേരള ഇനീഷ്യേറ്റീവ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിവരുന്നു. ടൂറിസം വ്യവസായത്തിൽ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കപ്പെടുന്ന മാലിന്യത്തിന്റെ അളവ് പരമാവധി കുറയ്ക്കുക, തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ വിവിധ തരത്തിലുള്ള പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ/ സൗഹാർദ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നീ കാര്യങ്ങൾ പദ്ധതിയിലൂടെ നടപ്പാക്കി വരുന്നു. ടൂറിസം സംരംഭകർ, ടൂറിസം കേന്ദ്രം ഉൾപ്പെടുന്ന തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഹരിത കേരള മിഷൻ, ടൂറിസം, പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം തുടങ്ങിയ

		<p> പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന എൻ.ജി. ഒ.കൾ എന്നിങ്ങനെ വിവിധ സർക്കാർ/സർക്കാരിതര സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹകരണത്തോടെ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളെ ഗ്രീൻ സർട്ടിഫൈഡ് ആക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളാണ് ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ നടപ്പിലാക്കുന്നത്. വേമ്പനാട് കായലിനെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള ക്ലീൻ വേമ്പനാട് ഇനിഷ്യേറ്റീവ് പദ്ധതിയുടെ ഭാഗമായി കായൽ ക്ലീൻ ചെയ്യുകയും 55 ലോഡ് മാലിന്യം നീക്കം ചെയ്യുകയുമുണ്ടായി. കമരകത്ത് ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷനും ചേംബർ ഓഫ് വേമ്പനാട് ഹോട്ടൽസ് എന്നിവരുമായി ചേർന്ന് എല്ലാ ഹോട്ടലുകളിലും റിസോർട്ടുകളിലും പ്ലാസ്റ്റിക് ബാഗുകൾ ഒഴിവാക്കുവാനും പ്ലാസ്റ്റിക് സ്കോപ്പുകൾ ഒഴിവാക്കുവാനും പ്ലാസ്റ്റിക് കുപ്പികൾക്ക് പകരം ഗ്ലാസ് ബോട്ടിലുകൾ പ്രചരിപ്പിക്കുവാനും നടത്തിയ ശ്രമങ്ങൾ ഒരു പരിധി വരെ വിജയം കണ്ടു കഴിഞ്ഞു. ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷനും ചേംബർ ഓഫ് വേമ്പനാട് ഹോട്ടൽസ്, ഹൗസ് ബോട്ട് ഉടമാ സംഘം, ശിക്കാര മോട്ടോർ ഓപ്പറേറ്റർമാർ, കമരകം, അയ്യനം, ആർപ്പക്കര പഞ്ചായത്തുകൾ എന്നിവരെല്ലാം ചേർന്ന് 2019 ഡിസംബർ 31 ന് കമരകത്തെ ഇന്ത്യയിലെ ആദ്യത്തെ പ്ലാസ്റ്റിക് വിമുക്ത ടൂറിസം കേന്ദ്രമായി പ്രഖ്യാപിക്കുന്നതിനുള്ള മുന്നേറ്റം നടത്തി. കമരകത്തെ എല്ലാ ഹോട്ടലുകളും റിസോർട്ടുകളും ഹോംസ്റ്റേകളും പുരവഞ്ചികളും ഇപ്പോൾ പ്ലാസ്റ്റിക് വിമുക്തമാണ്. </p>
--	--	--

<p>(ബി) കാർഷിക ഗ്രാമീണ മേഖലകളിലെ കാഴ്ചകൾക്കപ്പുറത്തേക്ക് അനുഭവങ്ങൾ കൂടി തേടുന്ന സഞ്ചാരികൾക്ക് ഏതൊക്കെ തരത്തിലുള്ള വിഭവങ്ങളാണ് നമുക്ക് മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുവാൻ കഴിയുന്നതെന്നറിയിക്കാമോ;</p>	<p>(ബി) കാർഷിക മേഖലയെയും കൃഷിയെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ ഫാം വിസിറ്റ് പാക്കേജുകൾ നടത്തി വരുന്നു, ഫാം ടൂറിസം പ്രൊമോട്ട് ചെയ്യുന്നു. ഇതിലൂടെ വിനോദ സഞ്ചാരികൾക്ക് കാർഷിക ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ നേരിട്ട് ഉൽപ്പാദന സ്ഥലത്ത് നിന്ന് തന്നെ വാങ്ങുന്നതിന് അവസരം ലഭിക്കുന്നു. കർഷകരുടെ യൂണിറ്റുകളും, ക്ലസ്റ്ററുകളും രൂപീകരിച്ചു അവരുടെ ജൈവ ഉൽപ്പന്നങ്ങളെ പ്രാദേശികമായി ഹോട്ടലുകൾ, റിസോർട്ടുകൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള സഹായങ്ങളും ആർ.ടി. മിഷൻ ചെയ്തു വരുന്നു. കർഷകരുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ മൂല്യ വർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്നതിനുള്ള പരിശീലനങ്ങൾ നൽകുന്നു. മൂല്യ വർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുന്നവരെ യൂണിറ്റുകളായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തുകൊണ്ട് അവരുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ആർ.ടി മിഷന്റെ ഓൺലൈൻ വഴി വിൽക്കുന്നതിനുള്ള അവസരവും ഒരുക്കി നൽകുന്നു. ഉത്തരവാദിത്ത ടൂറിസം മിഷൻ നടപ്പിലാക്കി വരുന്ന എക്സ്പീരിയൻഷ്യൽ ടൂറിസം പാക്കേജുകളുടെ ഭാഗമായി താൽപ്പര്യമുള്ള വിനോദസഞ്ചാരികൾക്ക് കാർഷിക മേഖലയിലെ വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെടുന്നതിനുള്ള അവസരവും ഒരുക്കുന്നുണ്ട്.</p>
<p>(സി) പ്രളയം സൃഷ്ടിച്ച മാനുഷത്തെ മറികടക്കുന്നതിന് നമ്മുടെ വിനോദസഞ്ചാര മേഖലയ്ക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടോ; മേഖലയിൽ പുത്തനണർവ് ദൃശ്യമായിട്ടുണ്ടോ; വ്യക്തമാക്കുമോ;</p>	<p>(സി) പ്രളയം സൃഷ്ടിച്ച മാനുഷം മറികടക്കുന്നതിന് വിനോദസഞ്ചാര മേഖലയ്ക്ക് കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സർക്കാരിന്റെ സമയബന്ധിതമായ ഇടപെടലുകൾ കാരണം ഇതിനോടകം തന്നെ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ടൂറിസം മേഖലയിൽ പുത്തനണർവ് ദൃശ്യമായിട്ടുണ്ട്. ഈ വർഷം കേരളം സന്ദർശിച്ച സഞ്ചാരികളുടെ</p>

		<p>വർദ്ധനവ് തന്നെ ഇതിന് തെളിവാണ്.</p> <p>2018 ആഗസ്റ്റ് മുതൽ കേരളം സന്ദർശിക്കുന്ന ആഭ്യന്തര/വിദേശ വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ വരവിൽ ഗണ്യമായ കുറവ് സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ സർക്കാരിന്റെ കാര്യക്ഷമമായ പ്രവർത്തനത്തിലൂടെ ആഭ്യന്തര വിനോദ സഞ്ചാരികളുടെ എണ്ണത്തിൽ 2018 ഡിസംബർ മുതലും വിദേശ വിനോദ സഞ്ചാരികളുടെ എണ്ണത്തിൽ 2019 ഏപ്രിൽ മുതലും തുടർച്ചയായുള്ള വർദ്ധനവ് കൈവരിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടുണ്ട്.</p>
(ഡി)	<p>കേരളാ ടൂറിസത്തിന്റെ വളർച്ചയും വരുമാന വർദ്ധനവും ലക്ഷ്യമിട്ട് നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഫലപ്രാപ്തിയിൽ എത്തുന്നുണ്ടോ; വ്യക്തമാക്കാമോ?</p>	<p>(ഡി) കേരള ടൂറിസത്തിന്റെ വളർച്ചയും വരുമാന വർദ്ധനവും ലക്ഷ്യമിട്ട് നടത്തുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഫലപ്രാപ്തിയിൽ എത്തുന്നുണ്ട് എന്നാണ് വിലയിരുത്തിയിട്ടുള്ളത്. വകുപ്പ് ഈ വർഷം സംഘടിപ്പിച്ച പ്രചരണ ക്യാമ്പയിനായ 'ഹൂമെൻ ബൈ നേച്ചർ' എന്ന ആശയത്തിലൂന്നിയുള്ള പരസ്യതന്ത്രം സ്വദേശത്തും വിദേശത്തുമുള്ള സഞ്ചാരികളെ വളരെയധികം ആകർഷിക്കുകയുണ്ടായി. മാത്രമല്ല കേരള ബ്ലോഗ് ഏക്സസ്സ്, ഫെമിലിയറൈസേഷൻ ടൂറുകൾ, ചാമ്പ്യൻസ് ബോട്ട് ലീഗ്, ബി2 ബി ആന്റ് ഫെയറുകൾ എന്നിവയിലൂടെയും കേരളത്തെ സഞ്ചാരികളുടെ ഏറെ പ്രിയപ്പെട്ട ഡെസ്റ്റിനേഷനാക്കിയിട്ടുണ്ട്.</p> <p>2019 സെപ്റ്റംബർ വരെയുള്ള സ്ഥിതിവിവരക്കണക്കുകൾ ആണ് വകുപ്പ് അന്തിമമാക്കിയിട്ടുള്ളത്. പ്രസ്തുത കണക്കുകൾ പ്രകാരം 2019 കലണ്ടർ വർഷം ആഭ്യന്തര വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ എണ്ണത്തിൽ മുൻവർഷത്തെ അപേക്ഷിച്ച് 16.48% വർദ്ധനവും</p>

			വിദേശ വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ എണ്ണത്തിൽ 4.84% വർദ്ധനവും നേടാൻ സാധിച്ചു. ആയതിന് ആനുപാതികമായി വരുമാനത്തിലും വർദ്ധനവ് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്.
--	--	--	---

നെക്ഷൻ ഓഫീസർ